

Quadern d'art Un nou llibre sobre Miró i Mont-roig ens reorienta sobre una avantguarda pairal, arrelada i cosmopolita

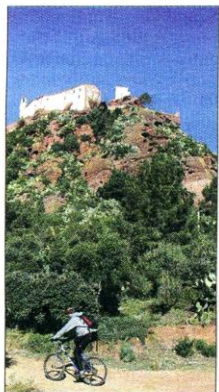
El roig encès de Mont-roig

Vicenç Altaió

No tothom sap que hi ha dos espais culturals ben diferents: el de la creació originària i el de l'espai de la comunicació, de la sociabilitat i, sovint, de l'esnobisme. La cultura de l'avantguarda, d'arrel romàntica, tenia a veure amb la màxima de Hölderlin d'allunyar el sagrat de la indústria. Pel que fa a la segona, la del comerç i de l'espectacle, Joan Miró era contundent: “Més m'estimo de trobar-me entre els pagesos de Mont-roig que amb els senyors vestits de frac en un vernissatge a París.”

La recent aparició de *Pal de ballari* (Arola, ed.), el llibre on Martí Rom explica al detall la vida i l'art de Joan Miró des que als divuit anys, el 1911, es vinculà per sempre a Mont-roig, ens reorienta en l'ètica de la naturalesa dels orígens. És un llibre de microhistòria que enganxarà els lectors de poesia de vers lliure i de filosofia

'Pal de ballari', de Martí Rom, és un llibre de microhistòria, sense exaltació lírica però amb erudició i rigor

sense mètode. Perquè estimem tant la visió de l'ultralocal com les paraules abstractes, desarrelades i escapçades del seu significat, i, també, l'anècdota precisa i les seves derives. És un llibre, però, sense exaltació lírica, malgrat l'amor autèntic que s'hi professa, i amb vasta erudició i rigor, escrit per un savi local i científic, enginyer i modern com Pompeu Fabra.

Al llibre de Martí Rom no hi ha reproduïdes les pintures que s'hi esmenten, que apareixen referenciades a peu de pàgina, com si fossin les notes erudites, al marge, en els llibres acadèmics.

I és, en efecte, així, perquè a part de l'elevat cost que les societats d'autor imposen a escriptors publicistes i editors, l'estudiós es troba en el dilema de saber si l'objecte d'estudi és

Joan Miró—que hi és tot, tot el que ha viscut i tot el que sobre ell s'ha escrit—, o és Mont-roig, que per a Miró era la naixença de la seva obra i alhora la seva religió.

Una religió que és feta de la força de la terra que nodreix l'art de pintar. Una energia que amb els peus tocant a terra s'escampa fins a l'univers germinatiu, combatiu, en expansió permanent.

El llibre de Martí Rom està escrit amb la importància del moviment de les formigues, minucios, d'esforç gegantí i col·lectiu. El seu autor, com nosaltres, som deutors de l'esperit de Joan Miró, popular i radical, il·luminat i republicà. Un esperit català d'avantguarda que Martí Rom ha sabut estudiar com ningú, car en ell es dona la condició de ser un roig encès de Mont-roig.